

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА І
АРХІТЕКТУРИ
КАФЕДРА СКУЛЬПТУРИ**

«Допущено до захисту»:
Завідувач кафедри
скульптури Адріан
БАЛОГ Протокол
засідання кафедри № ____
від «__» 2024 р.

**ВЕЛИЧКО НІКІТА ІГОРОВИЧ
ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
«БОГДАН ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ»
зі спеціальності
«Станкова та монументальна скульптура» Освітньо- професійна
програма «Станкова і монументальна скульптура»
Перший рівень вищої освіти (бакалавр)**

Керівник: Балог Адріан
Степанович, Заслужений
художник України, доцент
кафедри скульптури

Київ 2024

1 ЗМІСТ

I.

АНОТАЦІЯ.....3

1.1. Анотація українською

мовою.....3

1.2. Анотація англійською мовою.....3

II.

ВСТУП.....4

III. ОСНОВНА

ЧАСТИНА.....5

3.1. Опис теми та ідеї творчого

здуму.....5

3.2. Творчі та технічні характеристики.....6

3.3. Актуальність роботи та філософський

зміст.....7

IV.

ВИСНОВКИ.....10

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

.....11

ДОДАТКИ.....12

1.1. Анотація : «Роздуми крізь століття» - зображує скульптурний портрет Богдана Хмельницького, видатного гетьмана України, що є символом національної гордості та історичної пам'яті. Робота показує, чому ця скульптура важлива сьогодні. Вона допомагає зберігати історичну пам'ять, зміцнювати національну ідентичність та підтримувати дух українського народу. Творчий задум полягає у показі Хмельницького в момент глибоких роздумів, що розкриває його мудрість та характер.

Філософський аспект роботи підкреслює важливість пам'ятати історію та нести відповідальність перед майбутніми поколіннями.

1.2. Abstract: "Reflections through the ages" depicts the sculptural portrait of Bohdan Khmelnytsky, the prominent Hetman of Ukraine, symbolizing national pride and historical memory. The work highlights why this sculpture is significant today. It helps preserve historical memory, strengthen national identity, and uphold the spirit of the Ukrainian people. The creative intent is to show Khmelnytsky in a moment of deep reflection, revealing his wisdom and character. The philosophical aspect of the work emphasizes the importance of remembering history and bearing responsibility for future generations.

ВСТУП

Скульптура, як і будь-яка інша форма мистецтва, має здатність не лише відображати зовнішні риси, але й передавати внутрішній світ і характер особистості. Вона є мостом між минулим і сучасністю, що дозволяє нам поринути в історію і зрозуміти значимість видатних постатей. Особливо це стосується історичних персоналій, таких як Богдан Хмельницький – визначний гетьман України, чий внесок у боротьбу за національну незалежність важко переоцінити. В умовах сучасних викликів збереження національної пам'яті набуває особливого значення, а скульптурний портрет гетьмана стає символом національної гордості та ідентичності. Робота над скульптурою, що зображує Богдана Хмельницького, є творчим викликом, що вимагає поєднання історичного контексту, художньої виразності та філософського змісту. Вона покликана не лише відтворити фізичні риси гетьмана, але й передати його внутрішній світ, глибину думок та складність характеру. У своїх роздумах він постає перед нами не лише як військовий лідер, але й як мудрий стратег і державний діяч, що завжди працював на благо свого народу.

Ця скульптура має високу актуальність у сучасному контексті, адже вона втілює в собі важливі історичні та культурні цінності, які резонують із сьогоденням. Ця робота закликає нас пам'ятати про важливі уроки минулого і використовувати їх для побудови кращого майбутнього.

Скульптура Богдана Хмельницького – це своєрідний місток між епохами, який нагадує про неперервність історичного процесу та відповідальність перед майбутніми поколіннями.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

Назва: «Богдан Хмельницький»

3.1 Дипломна скульптура зображує портрет Богдана Хмельницького – одного з найвизначніших постатей в історії України. Його роль у формуванні української державності та боротьбі за незалежність є надзвичайно важливим. Скульптура передає образ спокійного і мудрого лідера, який глибоко замислився над долею своєї країни.

Обличчя Хмельницького спокійне, з легким нахилом, що додає йому виразності та глибини. Погляд спрямований униз, наче гетьман поринув у роздуми про важливі державні справи. Правою рукою підтримує обличчя, що надає скульптурі динамічності та виразності, підкреслюючи моменти інтелектуальної роботи та глибоких роздумів.

На голові гетьманська шапка, яка є символом його високого статусу та лідерства серед козаків. Ця скульптура віддає шану Богдану Хмельницькому не тільки як військовому лідеру, але й як людині, що постійно працювала над добробутом та майбутнім свого народу. Портрет зображує його в момент роздумів, що додає особливого образу людяності. Він нагадує нам про важливість мудрості та розважливості у прийнятті важливих рішень для нації.

3.2 Творчий задум

Як скульптор, я ставив перед собою завдання створити скульптурний портрет Богдана Хмельницького, який би не лише відображав його фізичну схожість з історичною постаттю, але й розкривав його з іншого, нового боку, не притаманного для традиційних зображень історичних фігур. Мій творчий задум полягає в тому, щоб показати гетьмана не як суворого воєначальника, а як людину з глибоким внутрішнім світом, занурену в роздуми.

Ця скульптура повинна втілювати ідею поєднання сили та вразливості, які були притаманні Богдану Хмельницькому. Вона не лише передає його зовнішні риси, але й відкриває глядачеві його внутрішній світ, роблячи образ гетьмана більш зрозумілим. Кожен елемент композиції спрямований на те, щоб створити цілісний та глибокий образ людини, яка відіграла вирішальну роль в історії України, але при цьому мала свої власні думки, сумніви та мрії.

Символізм та художній зміст цієї роботи базуються на бажанні відійти від стереотипного уявлення про історичні постаті як про героїчних і непохитних. Натомість, я прагну показати Богдана Хмельницького в момент особистих роздумів, тим самим зображуючи його образ більш різностороннім.

Технічний задум.

Технічний задум скульптури передбачає використання граніту, що підкреслює міцність і незламність постаті Богдана Хмельницького. Цей матеріал відомий своєю довговічністю та стійкістю до часу, що характеризує безсмертний внесок Хмельницького в історію України.

Використання цього матеріалу символізує не тільки фізичну силу, але й непохитність духу. Це підкреслює важливість постаті Хмельницького для української історії та культури.

В результаті, скульптура є не лише художнім твором, але й символом української національної гордості, вона служить нагадуванням про могутність та незламність українського народу, втілену в образі великого гетьмана.

Граніт не лише додає монументальності, але й гарантує, що «Роздуми крізь століття», тепер будуть зберігатися в цьому міцному матеріалі на декілька століть вперед.

3.3 Філософський підтекст :

Філософський підтекст цієї скульптури також полягає у взаємозв'язку минулого та сучасності. Вона нагадує нам про уроки історії та важливість їх засвоєння для побудови кращого майбутнього. Зображення Хмельницького у роздумах підкреслює, що минуле завжди впливає на сьогодення і майбутнє, і що наші рішення та дії мають довготривалі наслідки.

Цей взаємозв'язок є ключовим елементом розуміння нашого місця у світі. Цей образ символізує момент зупинки і осмислення, який необхідний для кожного покоління. Ми повинні аналізувати минуле, щоб уникнути повторення помилок і використати набутий досвід для створення кращого майбутнього.

Образ Богдана Хмельницького у цій скульптурі є не лише відображенням його особистої мудрості, але й нагадуванням про важливість історичної пам'яті. Важливо розуміти, що наші попередники також стикалися з важкими виборами та складними ситуаціями, і їхні рішення формували шлях, по якому йдемо зараз ми. Тому наше завдання – продовжувати цей процес роздумів і навчання, щоб забезпечити прогрес і розвиток суспільства.

Ця скульптура слугує своєрідним містком між епохами, нагадуючи про неперервність історичного процесу. Вона закликає нас цінувати досвід минулого та використовувати його як фундамент для подальших досягнень. Таким чином, філософський підтекст цієї скульптури полягає у підкресленні важливості історичної свідомості та відповідальності перед майбутніми поколіннями. Вона вчить нас цінувати минуле, розуміти теперішнє та діяти з урахуванням довготривалих наслідків наших рішень.

Актуальність роботи

Скульптура Богдана Хмельницького має високу актуальність у сучасному контексті, адже вона втілює в собі важливі історичні та культурні цінності, які резонують із сьогоденням.

Богдан Хмельницький – це символ боротьби за свободу та незалежність України. Його образ нагадує про минулі подвиги українського народу в боротьбі проти зовнішніх загроз. В умовах сучасної російської агресії цей символ набуває нового значення, підкреслюючи непохитність українців у захисті своєї державності та територіальної цілісності. Скульптура Хмельницького слугує джерелом натхнення для захисників України, які сьогодні борються на фронті. Вона підкреслює, що героїзм та відданість своїй землі мають глибоке коріння в нашій історії. Це важливе нагадування про те, що український народ завжди був готовий захищати свою свободу, навіть у найважчі часи.

В умовах війни скульптура стає символом єдності українського народу. Вона нагадує, що лише спільними зусиллями та єдністю можна подолати агресора. Богдан Хмельницький, як історичний лідер, який об'єднав українські землі у боротьбі за свободу, є важливим прикладом для сучасного суспільства, яке також потребує консолідації та взаємопідтримки.

Таким чином, скульптура Богдана Хмельницького є не лише важливим елементом культурної спадщини, але й актуальним символом національної ідентичності, духовної стійкості та історичної пам'яті. Вона підкреслює важливість боротьби за свої права та незалежність, нагадуючи про те, що кожне покоління має свій вклад у розвиток і захист країни.

ВИСНОВОК

Скульптурний портрет Богдана Хмельницького є унікальним поєднанням історичної автентичності та сучасної художньої інтерпретації, що робить його надзвичайно цінним внеском у мистецьку та культурну спадщину України. Ця робота підкреслює значущість персонального підходу до зображення історичної постаті, розкриваючи багатогранність особистості гетьмана через деталі та емоційні акценти.

Завдяки ретельному вибору матеріалу і техніці виконання, скульптура передає відчуття монументальності та водночас інтимності, що робить образ Богдана Хмельницького ближчим і зрозумілішим для сучасного глядача.

Робота також має значення для сучасного українського мистецтва, демонструючи, як можна інтегрувати традиційні теми в сучасний контекст, роблячи їх актуальними та зрозумілими для нових поколінь. Це створює можливість для подальших мистецьких пошуків і досліджень, надихаючи художників на нові інтерпретації історичних тем.

Важливо зазначити, що скульптура Богдана Хмельницького не тільки вшановує пам'ять про видатного лідера, але й сприяє культурному діалогу, підтримуючи зв'язок між минулим і теперішнім. Вона слугує каталізатором для осмислення історії, формуючи глибше розуміння нашого національного надбання і спонукаючи до збереження та розвитку культурної ідентичності.

Таким чином, дипломна робота "Роздуми крізь століття" є не лише вшануванням пам'яті про Богдана Хмельницького, але й слугує візуальним нагадуванням про нашу національну спадщину, яку необхідно берегти та передавати наступним поколінням. Вона допомагає укріплювати почуття національної ідентичності та єдності, нагадуючи про героїчну боротьбу за незалежність і самобутність України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Богдан Хмельницький: легенда і людина. Петро Кралюк. 2017 р.*
2. *Військо Богдана Хмельницького. Липа К., Руденко О.*
3. *Історія козацтва. Держава–Військо–Битви. Гуржій О. І., Чухліб Т. В., 2015 р.*

ДОДАТКИ :

